

BESZÁMOLÓK

SZEMLÉK

REFERÁTUMOK

Tájékoztató a Nemzeti Kulturális Alapprogram Könyvtári Szakmai Kollégiumának 1999. évi terveiről

A Nemzeti Kulturális Alap ez évtől *Nemzeti Kulturális Alapprogram (NKA)* néven a *Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának (NKÖM)* önálló fejezeti kezelésű költségvetési forrásaként változatlan szervezeti felépítésben folytatja munkáját.

Jankovics Marcell, az NKA elnöke január 12-én szakmai konferenciára hívta össze a bizottság és a 14 szakmai kollégium tagjait. Igen hasznos volt ez a találkozó, mivel először került sor arra, hogy bemutatkozzanak, és egymás munkájáról tájékozódjanak az NKA szervezeteiben tevékenykedők. Érdekes volt megismerni a képviselők ötleteit, törekvéseit, szembesülni a kultúra sokszínűségéből adódó eltérő gondok, problémák ellenére is összetartozó lehetőségeinkkel.

Január 19-én a Könyvtári Szakmai Kollégium is megtartotta ez évi első ülését. Megújult kollégiumunk tagjai őszinte tiszteletüket és köszönetüket fejezték ki *Papp István* leköszönő elnöknek és *Illyés Katalin* kurátornak, akiknek lejárt a mandátumuk.

Hátori József miniszter úr a szakma korábban delegált kollégiumi tagját, *dr. Ramháb Máriát*, a Katona József Könyvtár igazgatóját nevezte ki új elnöknek. Újra a kollégium tagja lett a szakma delegáltjaként *Lévai Botondné dr.*, a KLTE Egyetemi és Nemzeti Könyvtár főigazgatója. Az Informatikai és Könyvtári Szövetség jelöltje, *Majtényiné Túri Katalin*, a hódmezővásárhelyi Németh László Városi Könyvtár igazgatóhelyettese kapott megbízást 3 évre, illetve a miniszter megbízottjaként *Kocsis István*, a hatvani városi könyvtár igazgatója. Folytatja munkáját a kollégiumban *Balogh Mihály*, az OPKM igazgatója (jelölt), *dr. Nagy Attila*, az OSZK-KMK osztályvezetője (delegált), és *dr. Redl Károly*, az Országgyűlési Könyvtár tájékoztatói igazgatója (jelölt). A minisztérium képviselőjében *dr. Skaliczki Judit*, az NKÖM Könyvtári Osztályának vezetője vesz részt a kollégium munkájában tanácskozási joggal, valamint változatlanul *Bazsalya Györgyné* látja el a titkári teendőket.

A kollégium igen alapos előkészítő munkára építve kezdhetette meg 1999. évi tevékenységét. *Papp István* átadta ugyanis a pályázati kiírások tervezetét, amelyet a szakmától összegyűjtött javaslatok alapján készített.

A szakmai kollégium éves kerete várhatóan 155 millió forint, amely az előző év kezdő összegéhez viszonyítva 31%-os növekedést mutat. (1998-ban év közben 25 millió forint pótkeretet kapott a kollégium, ehhez viszonyítva a növekedés csak 15%-os).

A pályázati kiírás előtt összegeztük alapelveinket. Gygekeztünk számba venni, hogy noha változatlanul ez a legszélesebb körű pályázati forrás a szakma számára, milyen más alapokhoz, központi forrásokhoz fordulhatnak a könyvtárak. Ezek közül az egyik legfontosabb a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma által kiírt pályázatokkal, támogatásokkal való összhang megteremtése. Mivel jelentős mértékben nőtt a könyvtárak állománygyarapítására és telematikai fejlesztésére fordítható keret a minisztériumban, az NKA egyelőre ilyen témájú pályázatokat nem ír ki.

Változatlanul fontosnak tartja viszont a kollégium a szakmai színvonal emelését, ezért a kutatásokat, kiadványok kéziratának elkészítését, megjelenítését, továbbképzések szervezését támogatja. Országos és regionális rendezvények, konferenciák megszervezéséhez is segítséget nyújt, ösztönözve a 35 éven aluliak részvételét 50%-os költségtérítéssel.

Sok könyvtárban megkezdődött az állomány visszamenőleges számítógépes feltárása, de ez a

munka még mindig lassan halad. A retrospektív katalóguskonverziót éppen ezért elsősorban kész rekordok honosításának támogatásával szeretné felgyorsítani a kollégium, különös tekintettel az Országos Dokumentumellátó Rendszer szolgáltató könyvtárainak körében.

A könyvtárak működési feltételeinek korszerűsítése alapvetően fenntartói feladat, így a kollégium legfeljebb 50% erejéig nyújt segítséget ezekhez a fejlesztésekhez. Fontosnak tartjuk, hogy javuljon a nyilvános könyvtárak olvasói tereinek esztétikai megjelenése.

A könyvtári állományok védelme mindenhol nagyon lényeges, de a nagy igényre való tekintettel elsőbbséget kell adunk az egyedi és nagy forgalmú gyűjteményeknek.

Az elmúlt évtizedben a Soros-alapítvány támogatásával jelentős másológéppark került a könyvtárakba, azonban időszzerűvé vált számos helyen a cseréjük. Erre a könyvtárak nem tudnak önerőből vállalkozni, de támogatással talán javulhat a helyzet. Ez a szolgáltatás rendkívül hasznos és népszerű az olvasók körében, ezért támogatja a kollégium.

A könyvtári ellátórendszerek sokféle formája alakult ki az utóbbi években. Alapvető szakmai feladat lenne ezek rendszerezése, működésük jogi, szakmai, technikai feltételeinek áttekintése, összegzése. Jelenleg nyilvántartó munkájuk gépítéséhez nyújt segítséget a kollégium.

1995-ben nagy sikerrel indította útjára a Könyvtári és Informatikai Kamara az „Összefogás a könyvtárakért” akciót. Két évvel később ugyancsak összefogtak a könyvtárak őszi rendezvényso-rozatuk megszervezésében. Ennek az eredményes közönségkapcsolati formának az életben tar-

tásához kívánunk hozzájárulni az Országos Könyvtári Napok országos és regionális rendezvényeinek támogatásával.

Régóta időszzerű a könyvtári arculattervek, különféle nyomtatott, elektronikus könyvtári tájékoztatók elkészítése. Reméljük, kiírásunk ösztönözni fog néhány könyvtárat arra, hogy színvonalas, mintaértékű megoldásokat valósítson meg, saját forrását a pályázati lehetőséggel kiegészítve.

Örvendetes, hogy szaporodik az európai projektekbe bekapcsolódó könyvtárak száma. Szeretnénk segítséget nyújtani a saját erőforrás biztosításához az eredményesen pályázó hazai könyvtáraknak. Ugyanakkor a külföldön élő magyar könyvtárosok magyarországi szakmai tapasztalatszerzését is elő szeretnénk mozdítani.

Az elmúlt évben kiemelkedően sok, 238 pályázat érkezett be a gyermekek olvasási és könyvtárhatszárhasználati kultúrájának elősegítése témakörben, amelyből csak 40-et tudott a kollégium támogatni. Ezért is fogadtuk örömmel a Közművelődési Kollégium kezdeményezését közös pályázat kiírására. Közös pályázatunk célja a gyermekek és fiatalok (6–18 éves korosztály) művelődésének támogatása olyan rendszeres és folyamatos programokkal, amelyek a település, településrészek életében jelentősek, illetve azon túlmutatóak (országos, regionális, megyei).

Bizunk benne, hogy közös céljaink megvalósítását a Nemzeti Kulturális Alapprogram Bizottsága is támogatja.

Mindenkinek eredményes pályázást kívánunk!

Ramháb Mária

(az NKA Könyvtári Szakmai Kollégium elnöke)

A British Council pályázati rendszere, pályázási lehetőségei

A *British Council* mint az Egyesült Királyság kulturális, tudományos és oktatási együttműködést támogató nemzetközi hálózata elsődleges feladatának a hazánk és Nagy-Britannia közötti kapcsolatok ápolását tartja. Fő tevékenységeink közé tartozik az angol nyelv oktatása, a nyelvtanítás fejlesztése, a brit kortárs művészetek megismertetése, az európai integráció elősegítése, a felsőoktatási intézmények együttműködésének támogatása. Intézményünk segíti a magyar menedzserek továbbképzését, és az információszolgáltatás mellett ösztöndíjakat biztosít magyar kutatók, fiatal szakemberek, leendő vezetők számára. Támogatja a magyar könyvtári szolgáltatások fejlesztését szakmai kapcsolatok kialakításával, menedzsment tanfolyamok szervezésével, brit információs pontok felállításával és könyvkiállításokkal.

Mindegyik ösztöndíjprogramunk angliai posztgraduális tanulmányokra, kutatómunkára vagy gyakorlati képzésre irányul. A pályázatok magyar állampolgároknak szólnak, akik megfelelő angol nyelvtudással rendelkeznek, és a tanulmányi idő telte után hazatérnek.

A *British Chevening Scholarship* a brit kormány ösztöndíja, 3–12 hónapig terjedő időszakra szól, fiatal szakemberek pályázatait várjuk bármely szakterületről, bármely angliai egyetem vagy főiskola posztgraduális kurzusára. Általában évente 8–10 pályázó nyeri el ezt a lehetőséget. Az elnyert pénzösszeg a kint tartózkodás teljes költségét fedezi, beleértve az utazási költséget is. Az elhelyezésről és az egyetem/főiskola kiválasztásáról a *British Council* gondoskodik, figyelembe véve az